

Tillväxtavdelningen
Vindenheten
Lars Alfrost
016-544 20 34
lars.alfrost@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) redovisning om militär flygverksamhet och vindkraft

Sammanfattning

Energimyndigheten anser att:

- utifrån International Civil Aviation Organisations (ICAO) regelverk och dess Annex 14, de Svenska stoppområdena för militära flygplatser bör kunna vara betydligt mindre och ändå trygga en god flygsäkerhet.
- Energimyndigheten och Försvarsmakten bör utifrån regelverk och hur respektive verksamhet bedrivs samarbeta för att hitta ytor med möjlig samexistens mellan vindkraft och flygverksamhet. Det är ur det perspektivet av stor betydelse att myndigheterna arbetar proaktivt för att hitta gemensamma lösningar för att uppnå ett mer hållbart samhälle.
- den nationella databasen över byggda och tillståndsgivna vindkraftverk – Vindbrukskollen - är av central betydelse som underlag för Försvarsmaktens arbete med att kunna göra bedömningar av vindkraft i förhållande till försvarets intressen.
- det är viktigt att säkerställa ett enhetligt arbetssätt hos länsstyrelserna vid hantering och information av försvarets intressen i förhållande till vindkraftsintressen.
- det är viktigt att säkerställa att tydliga och konsekventa besked lämnas från försvaret till vindkraftprojektörer.

Energimyndighetens ställningstagande

I uppdraget ingår bl.a. att identifiera och analysera skillnader mellan Sverige och de jämförda staterna samt analysera om dessa skillnader är motiverade. Energimyndigheten konstaterar att försvarsmaktens stoppområden efter beslut 2010-10-04 blivit betydligt större än i jämförda länder i utredningen. Enligt ICAO och Annex 14 anser Energimyndigheten att skillnaderna bör kunna vara betydligt mindre ur flygsäkerhetssynpunkt.

ICAO och Annex 14 utgör grunden för såväl civil som militär flygverksamhet internationellt. Som utgångspunkt i det fortsatta arbetet anser Energimyndigheten att det är av stor betydelse att ICAO och Annex 14 ytorna åskådliggörs för militära flygplatser tillsammans med markerad yta för det svenska stoppområdet. Att integrera dessa ytor som bas gör det pedagogiskt mycket enklare att se hur vindkraft historiskt har lokaliserats i förhållande till dessa ytor i Sverige. Energimyndigheten är medveten om att en individuell anpassning kan ha gjorts av dessa ytor för utvalda flygplatser i Sverige. Utgångspunkten är trots detta att det är de inom ICAO och Annex 14 beslutade måtten som ska trygga en god flygsäkerhet generellt. Detta ger en jämförbar grund som är av betydelse att ha som utgångspunkt i det fortsatta arbetet.

I frågan om samråds- och stoppområden är det den svenska försvarsmakten, i förhållande till jämförda länder i utredningen, som ställer de mest långtgående geografiska kraven för att undvika ytterligare etablering av vindkraft i närheten av militära flygplatser. Samtidigt har Sverige avsevärt större utrymme att utbilda och öva flygning på om man jämför med Tyskland och Danmark. Utifrån de mål som finns för förnybar energi och vindkraft ur ett nationellt perspektiv, anges att det inte uppstår någon konflikt mellan planeringsramen för utbyggnad av vindkraft och militär flygverksamhet. Däremot finns det konflikter i särskilda områden i Sverige, där intresset av att etablera vindkraft är stort. Energimyndigheten anser, enligt det resonemang som förs i utredningen om förändrade ambitioner inom energiområdet, att Energimyndigheten och Försvarsmakten utifrån regelverk och hur verksamheterna bedrivs bör samarbeta för att hitta ytor med möjlig samexistens mellan vindkraft och flygverksamhet. Myndigheterna har ett viktigt gemensamt ansvar att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Det är ur det perspektivet av stor betydelse att myndigheterna arbetar proaktivt för att hitta gemensamma lösningar för att uppnå ett mer hållbart samhälle.

Energimyndigheten delar bedömningen att det är viktigt att förbättra kunskapsläget om vindkraftens påverkan på försvarsmaktens verksamhet, men att dialog också är viktigt ur övriga myndigheters och projektörers perspektiv för att öka Försvarsmaktens förståelse för vindkraftens förutsättningar.

Energimyndigheten anser också att det är av stor betydelse att arbeta fram tekniska anpassningar för att kunna reducera påverkan på försvarets verksamhet från vindkraft.

Energimyndigheten anser att den nationella databas, Vindbrukskollen, som tas i drift under våren 2012, bör få en central roll i Försvarsmaktens arbete med att bedöma vindkraft i förhållande till försvarets intressen. Vindbrukskollen är en webbaserad nationell databas som ska omfatta både vindkraftverk som projekteras (planerade) och de vindkraftverk som redan är uppförda (befintliga). Det är viktigt att snabba insatser görs initialt för att uppdatera Försvarsmaktens tillståndsdatabas så att ett korrekt underlag kan ligga till grund för de bedömningar som Försvarsmakten gör. Det är även av avgörande betydelse att resurser finns avsatta för Försvarsmaktens fortsatta arbete med att hålla statusen på vindkraftsprojekt

uppdaterade i sin databas. Detta fördrar sannolikt nya rutiner för att säkerställa regelbunden uppdatering. Samtidigt är det av avgörande betydelse att Vindbrukskollen i sig kan hållas uppdaterad, för att trygga en ändamålsenlig användning för bland annat Försvarsmaktens behov av korrekt underlag.

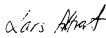
Energimyndigheten anser att länsstyrelserna har en viktig roll i hanteringen av försvarets intressen i förhållande till energiintresset. Det är av vikt att säkerställa ett enhetligt arbetssätt vid tillståndsprövningen hos länsstyrelserna. Ett enhetligt arbetssätt ska trygga såväl sekretessen kring försvarets intressen som tydlig information och ställningstaganden mot marknaden om förutsättningarna för vindkraftetablering.

Energimyndigheten anser att det är viktigt att tydliga och konsekventa besked lämnas till de projektörer som gör förfrågningar till Försvarsmakten om lokalisering av vindkraft. Det är också viktigt att Försvarsmakten är tydliga med att informera vindkraftprojektörer om vilket underlag som behövs för att kunna ta ställning och kunna ge förhandsbesked till vindkraftsprojektörer.

Energimyndigheten anser att det är angeläget att öka samordningen mellan militär och civil luftfart där dessa sammanfaller. En ökad samordning kan leda till tydligare besked, minskad osäkerhet och en effektivare process vid etablering i närheten av flygplatser eller andra installationer som används av luftfarten.

Energimyndigheten anser slutligen att det finns behov av att samlat se över de Svenska stoppområdena för att skapa ökade möjligheter för vindkraftsutbyggnad på för energiintresset gynnsamma platser.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Andres Muld. Därutöver har avdelningscheferna Anneli Eriksson, Zofia Lublin, Birgitta Palmberger, Mattias Eriksson och tf avdelningschefen Anita Aspegren, verksamhetsjuristen Jenny Johansson samt enhetschefen Camilla Rosenberg deltagit i den slutgiltiga handläggningen. Föredragande har varit handläggaren Lars Alfrost.


Andres Muld
Lars Alfrost